

An
Bord
Pleanála

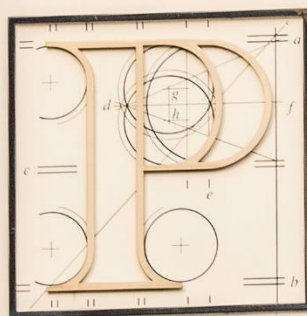
Cód Iompraíochta

Do Chomhaltaí an Bhoird, Fostaithe agus
Daoine Áirithe Eile

Faoi mar a ghlac an Bord Pleanála é an 29
Meitheamh 2023.

Dáta Tosaithe: 1 Meán Fómhair 2023

An Bord Pleanála

An Bord Pleanála

An Clár

1. Réamhrá	4
2. Nochtadh Leasanna / Coinbhleachtaí	10
3. Sannadh Comhad nó Cásanna	19
4. Coinbhleacht Leasa.....	21
5. Cumarsáid Mhíchuí	22
6. Ballraíocht in Eagraíochtaí, Comhlachais agus Comhlachtaí Eile	23
7. Ballraíocht / Leasanna Airgeadais i gCuideachtaí, Comhpháirtíochtaí nó Comhlachtaí Eile	24
8. Obair a Dhéanamh Le linn agus Tar éis Ballraíochta/Fostaíochta	24
9. Bronntanais	25
10. Éifeachtúlacht Airgeadais, Éilimh do Chostais agus Cosc Calaoise.....	25
11. Úsáid / Nochtadh Faisnéise / Foilsiú Tuairimí	26
12. Barúlacha/Aighneachtaí ó Chomhaltaí/Bhaill Foirne den Bhord.....	28
13. Soláthar Poiblí	28
14. Cruinneas Faisnéise.....	28
15. Obair / Timpeallacht Sheachtrach – Meas ar Dhaoine Eile agus ar Phobal	29

Rialú Doiciméad

Suíomh

Foilseofar an leagan is déanaí den Chód Iompraíochta ar www.pleanala.ie.

Ceadú

Ghlac an Bord an leagan is déanaí den Chód Iompraíochta an 29 Meitheamh 2023.

Príomhtheachtaireachtaí

Leagtar amach sa Chód roinnt riachtanas do dhaoine atá ag obair sa Bhord Pleanála.

Tá na ceanglais sin ann chun a chinntiú

- go ndéantar obair an Bhoird ar bhealach ceart, agus
- go seachnaímid an baol go mbeidh coinbhleachtaí leasa ag daoine atá ag obair ar chásanna sa Bhord, trí úinéireacht réadmhaoine nó trí chaidreamh nó pearsanta.

Is ortsa atá an fhreagracht phearsanta an Cód seo, atá mar chuid de do chonradh fostaíochta nó oifige, a chomhlíonadh.

Ní mór duit a chinntiú freisin go bhfuil tú eolach ar na ceanglais reachtúla is infheidhme maidir le coinbhleachtaí leasa, go gcomhlíonann tú iad agus go bhfuil aon fhaisnéis a sholáthraíonn tú le cur isteach i gclár leasanna an Bhoird Pleanála cruinn agus cothrom le dáta.

Ba chóir duit a thabhairt faoi deara freisin gur cion é gan oibleagáidí nochta faoi na reachtanna ábhartha a chomhlíonadh.

1. Réamhrá

1.1 Cúlra an Bhoird Phleanála

Bunaíodh an Bord Pleanála i 1977 faoin Acht Rialtais Áitiúil (Pleanáil agus Forbairt), 1976 agus is air atá an cúram as achomhairc agus gnóthaí eile a chinneadh faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000, arna leasú, agus faoi reachtaíocht ghaolmhar, agus as iarratais ar fhorbairt bonneagair straitéisigh lena n-áirítear mórchásanna bóthair agus iarnróid, a chinneadh. Tá cúram air, leis, as déileáil le tograí maidir le ceannach éigeantach talún a dhéanann údaráis áitiúla agus údaráis eile faoi na hachtacháin éagsúla. Tá feidhmeanna ag an mBord chun achomhairc a chinneadh faoi na hAchtanna Rialtais Áitiúil (Truailliú Uisce) agus Achtanna um Rialú Foirgníochta.

Is é an Bord Pleanála an tÚdarás Inniúil maidir le Tionscadail Leasa Choitinn faoi Rialachán 374/2013 na hEorpa a phléann le bonneagar fuinnimh tras-Eorpach.

1.2 Ráiteas Misin an Bhoird Phleanála

Ár gcion a dhéanamh mar chomhlacht neamhspleách ar bhealach neamhchlaonta, éifeachtach agus oscailte, lena chinntiú go n-urramaíonn forbairt fhisiciúil agus mórhionscadail bhonneagair in Éirinn prionsabail na forbartha inbhuanaithe, lena n-áirítear cosaint an chomhshaoil.

1.3 Luachanna an Bhoird Pleanála

Tá luachanna i bpáirt ag an mBord Pleanála leis an tseirbhís phoiblí i gcoitinne:

- Éiteas láidir seirbhíse poiblí d'ionracas, neamhspleáchas, neamhchlaontacht, comhionannas, cothroime agus meas,
- Cultúr trédhearcachta, cuntasachta, éifeachtúlachta agus luach ar airgead, agus
- Tiomantas do na caighdeáin is airde ceannaireachta, gairmiúlachta agus cruinnis.

Go sonrach, maidir lena fheidhmeanna agus a fhreagrachtaí a chomhlíonadh, glacann an Bord Pleanála na luachanna uileghabhálacha seo a leanas:

Neamhspleáchas agus Neamhchlaontacht

Geallann an Bord Pleanála a neamhspleáchas ina fheidhmeanna cinnteoireachta a chaomhnú agus a chosaint agus cinntiú go mbíonn gach cinneadh a dhéanann sé bunaithe ar mheasúnú neamhchlaon den chás.

Gairmiúlachas agus Macántacht

Is mór ag an mBord saineolas gairmiúil, ionracas, tiomantas agus éiteas seirbhíse poiblí chomhaltaí agus foireann an Bhoird.

Rannpháirtíocht agus Trédhearcacht

Geallann an Bord Pleanála an t-uasmhéid cuntasachta ina oibríochtaí ar aon dul le nádúr gar-bhreithiúnach a fheidhmeanna reachtúla agus a chinntiú go gcuireann a nósanna imeachta ar chumas an phobail a bheith rannpháirteach go héifeachtach sa chóras pleanála.

Meas, Dínit, Cothromaíocht agus Cothroime

Geallann an Bord Pleanála cultúr measa, dínite, comhionannais agus cothroime a chur chun cinn i ngach teagmháil a bhíonn aige leis an bpobal agus ina theagmháil lena chomhaltaí/bhaill foirne féin agus eatarthu.

Sársheirbhís do Chustaiméirí agus Nuáil

Tá an Bord Pleanála feasach ar an ngá atá le cinntiú go mbíonn an tseirbhís do chustaiméirí ailínithe leis an méid a mbítear ag súil leis agus le dea-chleachtas agus geallann sé a bheith fáilteach roimh shlite nua chun soláthar na seirbhíse a fheabhsú.

1.4 An Cúlra leis an gCód Iompraíochta seo

Ceanglaíonn Alt 150 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000, arna leasú (an **“tAcht Pleanála”**), ar an mBord Pleanála cód iompraíochta a ghlacadh maidir le déileáil le coimhlintí leasa agus muinín an phobail a chothú in iomláine na slí a sheoltar gnó an Bhoird.

Ag teacht leis an gceanglas reachtúil seo, leagtar amach sa Chód seo ráiteas scríofa ar bheartais an Bhoird Pleanála maidir le:

- leasanna agus caidreamh a nochtadh nuair a bhaineann na leasanna agus an caidreamh le hobair an Bhoird Phleanála;
- ballraíocht in eagraíochtaí, comhlachais agus comhlachtaí eile, gairmiúla nó eile;
- ballraíocht i gcuideachtaí, comhpháirtíochtaí nó comhlachtaí eile, nó leasanna airgeadais a bheith acu iontu;
- obair a dhéanamh, nach obair thar ceann an Bhoird Phleanála í, le linn agus tar éis aon tréimhse fostaíochta leis an mBord Pleanála, cibé acu mar chomhairleoir nó eile;
- bronnánais, urraíocht, luach saothair nó fabhar a ghlacadh;
- faisnéis maidir le nithe a bhaineann le hobair an Bhoird Pleanála a nochtadh; agus
- nósanna imeachta cearta maidir le feidhmeanna an Bhoird Phleanála, lena n-áirítear próiseáil iarratais phleanála agus nochtadh ó chomhaltaí agus ó fhostaithe den Bhord d’aon uiríll a dhéantar leo, i scríbhinn nó ar shlí eile, maidir leis na hábhair sin.

Ionchorpraíonn na beartais atá leagtha amach sa Chód seo maidir le leasanna agus caidreamh a nochtadh ceanglais reachtúla maidir le leasanna a nochtadh faoin Acht Pleanála agus faoi na hAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí 1995 agus 2001 (**“EIOP”**).

Ina theannta sin, cuireann an Cód seo san áireamh prionsabail agus forálacha an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, arna fhoilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (Lúnasa 2016) (**“Cód Rialachais na gComhlachtaí Stáit”**).

Ag féachaint do nádúr na bhfeidhmeanna gar-bhreithiúnacha a chomhlíonann an Bord Pleanála agus chun na caighdeáin is airde ionracais agus neamhchlaontachta a léiriú i gcomhlíonadh fheidhmeanna an Bhoird Phleanála, tá beartais agus forálacha suntasacha breise sa Chód Iompraíochta seo freisin de bhreis ar na ceanglais faoin Acht Pleanála, an EIOP agus Cód Rialachais na gComhlachtaí Stáit agus mar aon leo.

Ní mór do gach comhalta den Bhord agus gach ball foirne den Bhord Pleanála a bheith eolach ar fhorálacha an Chóid seo agus ba chóir an Cód seo a léamh agus a thuiscint mar go n-ionchorpraítear ann aon bheartais, treoir agus

nósanna imeachta breise a d'fhéadfadh an Bord Pleanála a ghlacadh ó am go chéile.

1.5 Daoine atá Clúdaithe ag an gCód

Baineann an Cód seo le comhaltaí Bhord an Bhoird Phleanála (an “**Bord**”)¹ agus go ginearálta le **gach** ball foirne agus gach duine

a fhostaíonn an Bord i ndualgais a bhaineann lena fheidhmeanna maidir le cásanna pleanála a chinneadh, ach amháin go bhfuil ceanglais **bhlíantúla** nochta faoi reachtaíocht maidir le leasanna nach mbaineann **ach** le: (i) comhaltaí an Bhoird agus (ii) foireann na cigireachta agus foireann riaracháin ag grád Oifigeach Feidhmiúcháin (OF) nó níos airde. Ar mhaithe le héascaíocht tagartha, tugtar “fostaithe forordaithe” orthu seo le chéile ar fud an Chóid seo.

Faoi alt 150(3) den Acht Pleanála, tá sé mar **choinníoll** le ceapadh/fostú comhaltaí Bhord an Bhoird Pleanála agus fostaithe forordaithe de chuid an Bhoird Pleanála agus aon duine eile a mbaineann an Bord Pleanála leas as a sheirbhísí, “**go gcomhlíonfaidh** siad an Cód Iompraíochta”.

Mar sin tá an fhreagracht phearsanta ar gach duine a chinntiú go gcomhlíonann siad an Cód seo, agus is coinníoll é d'oifig nó de phost a shealbhú, a bhféadfadh gníomh araíonachta a bheith mar thoradh ar sháruithe air.

1.6 Comhlíonadh an Chóid

Tá dualgas pearsanta ar gach comhalta/ball foirne den Bhord Pleanála:

- a bheith inniúil, macánta, éifeachtach, cúirtéiseach agus gairmiúil i gcomhlíonadh a ndualgas agus ina n-idirghníomhú le pearsanra seachtrach agus inmheánach agus iad i mbun a gcuid oibre,
- caighdeáin chearta ionracais a choimeád, gach dualgas a chomhlíonadh ar bhealach atá comhsheasmhach leis an leas coiteann, agus cloí le luachanna seirbhíse poiblí, lena n-áirítear dílseacht do luachanna an Bhoird Pleanála agus,
- a chinntiú nach gcuireann a n-iompar droch-cháil ar sheasamh an Bhoird Pleanála nó nach ndéanann sé dochar d'fheidhmiú éifeachtach a fheidhmeanna ag an mBord Pleanála.

¹ Ciallaíonn “comhalta den Bhord” an Cathaoirleach nó gnáthchomhalta den Bhord mura sonraítear a mhalairt.

Ní mór gach leas agus caidreamh, gairmiúil nó pearsanta, sa chás go bhfuil, nó gur dócha go measfaí go bhfuil, na leasanna agus an caidreamh ábhartha maidir le hobair an Bhoird Pleanála a bhreithniú de réir an Chóid seo agus a nochtadh nuair is cuí. Is é an tástáil a bheidh ábhartha ní amháin cén rud a mheasfadh comhalta nó ball foirne aonair den Bhord a bheith ina leas nó ina chaidreamh ábhartha, ach ina ionad sin cibé an bhféadfadh duine réasúnta a cheapadh go réasúnach go bhféadfadh an leas nó an caidreamh i dtrácht tionchar a imirt ar an duine aonair i gcomhlíonadh a gcuid feidhmeanna. Más ea, ba cheart an leas nó an caidreamh a nochtadh de réir an Chóid seo ionas gur féidir nósanna imeachta cuí a chomhlíonadh.²

1.7 Dualgas Muiníneach Chomhaltaí an Bhoird

Tá dualgas muiníneach ar gach comhalta den Bhord i leith na heagraíochta ar an gcéad dul síos, is é sin gníomhú de mheon macánta agus ar mhaithe le leas na heagraíochta.

Is iad príomhdhualgais mhuiníneacha chomhaltaí an Bhoird:

- gníomhú go hionraic agus go freagrach maidir le seoladh ghnóthaí na heagraíochta laistigh d'éiteas láidir uileghabhálach na seirbhíse poiblí maidir le hionracas agus neamhchlaontacht;
- gníomhú de réir na bhforálacha reachtúla agus na gceanglas rialaithe eile a bhaineann lena ról laistigh den eagraíocht a chomhlíonadh;
- gan leas a bhaint as maoin, faisnéis nó deiseanna na heagraíochta nó iad a úsáid chun a leasa féin nó aon duine eile;
- gan aontú srian a chur ar chumhacht aon chomhalta den Bhord chun breithiúnas neamhspleách a fheidhmiú;
- chun aon choinbhleacht idir dualgais chomhalta den Bhord i leith na heagraíochta agus leas pearsanta chomhalta den Bhord a sheachaint.

1.8 Scaipeadh an Chóid Iompraíochta

Scaipfear an Cód Iompraíochta seo (agus aon leagan nuashonraithe) ar gach pearsanra agus foilseofar an Cód ar shuíomh Gréasáin an Bhoird Phleanála freisin. Iarrfar ar chomhaltaí agus foireann uile an Bhoird a admháil go bhfuarthas an Cód agus go dtuigeann siad é.

² Más gá, féadfar caidreamh áirithe a nochtadh ar bhonn rúnda/riachtanas eolais don Rannóg Acmhainní Daonna ionas gur féidir aon mhaoluithe riachtanacha chun coinbhleacht leasa agus/nó braistint de chlaonadh oibiachtúil a chosc a chur i bhfeidhm maidir le cúrsaí gnó oibriúcháin.

1.9 Athbhreithniú Tréimhsiúil ar an gCód

Féadfaidh an Bord an Cód seo a athbhreithniú agus a nuashonrú ó am go chéile (agus aon bheartais, treoir nó nósanna imeachta a bhaineann leis), agus sa chás sin cuirfear an Cód nuashonraithe chuig gach pearsanra agus foilseofar é ar shuíomh Gréasáin an Bhoird Pleanála. Díreoidh an eagraíocht ina hiomláine ar athbhreithniú agus nuashonrú leanúnach ar riachtanais fhoriomlána eitice agus nósanna imeachta rialachais gaolmhara agus éascófar é seo trí obair aonad tiomnaithe rialachais agus eitice laistigh den eagraíocht.

1.10 Pointe Teagmhála le haghaidh Fiosrúcháin

Má bhíonn aon cheisteanna ag aon chomhalta nó ball foirne den Bhord nó ag duine seachtrach atá fostaithe ag an mBord, cibé acu i ndáil leis an gCód seo go ginearálta nó i dtaobh an mbeadh gá le nochtadh leasa nó caidreamh i gcúinsí sonracha (i leith a leasanna féin nó leasanna chomhalta/fostaí eile den Bhord), ba cheart dóibh comhairle a lorg gan mhoill mar seo a leanas:

- I gcás comhaltaí an Bhoird, ón gCathaoirleach, Leas-Chathaoirleach nó Rúnaí;
- I gcás baill foirne nó duine seachtrach ón bPríomhoifigeach, Stiúrthóir Gnóthaí Corparáideacha nó Rúnaí.

Maidir leis na hoibleagáidí sonracha ar chomhaltaí den Bhord agus ar fhostaithe ainmnithe faoin EIOP, tá cead ag aon duine a thagann faoi fhorálacha an EIOP comhairle a lorg go díreach ón gCoimisiún um Chaighdeán in Oifigí Poiblí maidir lena n-oibleagáidí.

2. Nochtadh / Coinbhleachtaí Leasa

2.1 Forbhreathnú

Tá roinnt ceanglais reachtúla ann a bhaineann le dearbhú leasanna áirithe. Faoin Acht Pleanála agus an EIOP:

- (i) tá gach comhalta den Bhord agus fostaí forordaithe³, faoi réir ceanglas chun dearbhú leasanna bliantúil a dhéanamh; agus
- (ii) ceanglaítear ar gach comhalta den Bhord, ball foirne agus duine seachtrach a fhostaíonn sé nochtadh cás ar chás a dhéanamh ar aon leas atá ábhartha d'aon achomharc, cinneadh nó ábhar eile a bhaineann le feidhm ar leith de chuid an Bhoird Pleanála.

I dteannta na n-oibleagáidí nochtaithe faoin reachtaíocht, chun an leibhéal is airde muiníne agus iontaoibhe poiblí sa Bhord Pleanála a choimeád agus chun neamhspleáchas agus neamhchlaontacht a chuid oibríochtaí a chinntiú, tá beartais sa Chód seo freisin trína bhféachtar leis nach mbeidh aon “chlaonadh oibiachtúil” (nó go deimhin aon bhraistint go bhféadfadh claonadh oibiachtúil a bheith ann) i bpróiseas cinnteoireachta an Bhoird Phleanála. Sonraítear na beartais seo i mír 2.3 thíos.

Iarrfar ar phearsanra seachtrach a fhostaíonn an Bord Pleanála ar dhualgais a bhaineann le cásanna pleanála seiceáil coinbhleachta a dhéanamh agus an toradh a dhoiciméadú sula ndeimhnítear an fostú.

2.2 Dearbhuithe Reachtúla agus Nochtadh faoin Acht Pleanála agus Forálacha Coibhéiseacha na nAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí.

Is faoi gach duine aonair é comhlíonadh na gceanglas reachtúil faoin Acht Pleanála agus faoin EIOP a bhainistiú toisc gur ar **an duine aonair** atá an dualgas cloí leis. Éascaíonn an Bord Pleanála an próiseas seo trí fhoirmeacha ábhartha a scaipeadh agus meabhrúcháin/treoir a eisiúint maidir leis na dualgais seo. Ar mhaithe le héascaíocht tagartha, tugtar achoimre thíos ar na ceanglais reachtúla maidir le nochtadh faoin Acht Pleanála agus faoin EIOP.

³ Le fostaithe “ainmnithe” nó “forordaithe” bhaineann an ceanglas maidir le dearbhuithe bliantúla a dhéanamh. “Daoine forordaithe” atá luaite sa reachtaíocht phleanála ach “daoine ainmnithe” atá luaite san EOIP. I dtéarmaí praiticiúla, áfach, i gcás an Bhoird Phleanála, tá an chatagóir chéanna pearsanra sa dá shainmhíniú seo – foireann uile na cigireachta agus foireann riaracháin uile an Bhoird Pleanála ag grád Oifigigh Feidhmiúcháin agus níos airde.

2.2.1 Nochtadh Bliantúil faoin Reachtaíocht Pleanála

Ceanglaítear le hAlt 147 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000, arna leasú (“an **tAcht Pleanála**”) ⁴**go dtabharfaidh** comhaltaí an Bhoird agus fostaithe forordaithe dearbhú bliantúil maidir le leasanna i dtalamh (seachas teach príobháideach), agus aon ghnó nó baint le déileáil le talamh nó talamh a fhorbairt.

folaíonn “leasanna” chun críocha a.147 aon ⁵leasanna de chuid an duine agus d’aon ainmní de chuid an duine nó d’aon chuideachta nó comhlachta eile ar comhalta de ainmní an duine.

Tá **foirm fhorordaithe** ann le haghaidh dearbhuithe bliantúla a.147, ar féidir í a fháil ón Rúnaíocht am ar bith. Scaiptear an fhoirm seo freisin ar gach comhalta den Bhord agus ar gach fostaí forordaithe gach bliain lena comhlánú.

Tá dualgas ar an mBord Pleanála clár leasanna dearbhaithe a choinneáil, atá ar oscailt lena **iniúchadh ag an bpobal**. Ní mór faisnéis a chuirtear ar an gclár seo a choinneáil ar feadh tréimhse suas le 5 (cúig) bliana tar éis don duine ábhartha scor de bheith ina chomhalta den Bhord/ina fhostaí forordaithe.

Athrú ar chúinsí: Má thagann athrú ar do chúinsí pearsanta i rith na bliana sa chaoi is go n-athródh sé dearbhú a comhlánaíodh roimhe seo faoi alt 147 (i.e. aon athrú ar leas/leasanna reatha nó éadail leasa/leasanna nua), d’fhéadfadh dearbhú leasaithe a bheith ag teastáil. Má tá amhras ort, ba chóir duit dul i gcomhairle leis na pointí teagmhála ainmnithe mar atá leagtha amach in alt 1.9 den Chód seo.

Foráiltear in alt 147(4) den Acht Pleanála go measfar go bhfuil duine ag comhlíonadh na gceanglas chun fógra a thabhairt faoi athrú ar chúinsí má thugann an duine dearbhú don Bhord **ar an lá** a dtarlaíonn an t-athrú, nó a fhaightear an leas eile. Ba chóir do chomhaltaí agus d’fhoireann an Bhoird cuimhneamh air seo agus iad ag dul ar aghaidh le haon idirbheart a bhféadfadh athrú cúinsí a bheith mar thoradh air.

Measann an Bord Pleanála freisin go bhfuil sé stuama, i gcás ina scoireann leas a fhógraítear i ndearbhú ag pointe ama de bheith ina leas den sórt sin, go míneofaí i meamram don eagraíocht an chúis atá leis an easnamh ó dhearbhuith ina dhiaidh sin.

⁴ ciallaíonn “daoine forordaithe” fostaithe de chuid an Bhoird agus aon duine eile a mbaineann an Bord leas as a sheirbhísí, agus atá forordaithe chun críocha a.147. Go praiticiúil, is é seo an fhoireann chigireachta ar fad agus gach ball d’fhoireann riaracháin ABP ag grád EO agus níos airde.

⁵Tá roinnt eisceachtaí ann maidir leis an gceanglas seo – m.sh. le haghaidh leasanna iargúlta nó neamhshuntasacha nó scairsheilbh i gcuideachta/chomhlacht eile a bhfuil an luach níos lú ná €13,000 nó 1% den scairchaipiteal eisithe. Tá tuilleadh eolais ar na heisceachtaí seo leagtha amach sna nótaí a ghabhann le foirm alt 147.

Éilíonn an Bord Pleanála freisin ar gach comhalta den Bhord foirm thuairisceáin alt 147 a chur isteach fiú mura bhfuil leasanna ar bith ag comhalta le dearbhú agus an fhíric sin a chur in iúl ar an bhfoirm.

2.2.2 Nochtadh Ad Hoc / Cás ar Chás faoi Reachtaíocht Pleanála

Ceanglaíonn Alt 148 den Acht Pleanála ar chomhaltaí agus ar fhostaithe den Bhord, nó ar dhaoine áirithe eile atá fostaithe ag an mBord, cineál aon leasa⁶ airgid (i.e. airgeadais) nó leasa tairbhiúil eile⁷ atá ag duine den sórt sin in aon achomharc, trácht, ceist, cinneadh nó díospóid, nó atá ábhartha d'aon cheann díobh sin, a bheidh le cinneadh ag an mBord, a nochtadh.

Fágfar an duine as an áireamh ansin ó aon phlé nó breithniú ar an ábhar agus ní fhéadfaidh sé tionchar a imirt ar aon chinneadh de chuid an Bhoird a bhaineann leis an ábhar sin ná féachaint le tionchar a imirt air agus ní mór dó cloí le haon treoracha a thabharfaidh an Bord maidir leis an ábhar.

Murab ionann agus a.147, níl aon fhoirm forordaithe faoin dlí maidir le nochtadh faoi a.148.

Cuirtear faisnéis a chuirtear ar fáil de bhun a.148 ar chlár inmheánach arna choimeád ag an Rúnaíocht maidir le gach fógra den sórt sin.

⁶Tá roinnt eisceachtaí ar na ceanglais in alt 148 – m.sh. le haghaidh leasanna iargúlta nó neamhshuntasacha nó scairshealbhóireacht i gcuideachta/chomhlacht eile inar lú ná €13,000 a luach nó 1% den scairchaipiteal eisithe. [Tá tuilleadh faisnéise ar na heisceachtaí sin leagtha amach sna nótaí a ghabhann le foirm a. 148.]

⁷ Meastar go bhfuil “leas tairbhiúil” ag duine i gcás ina mbíonn sé/sí nó a c(h)éile/páirtnéir sibhialta (nó ainmní ar bith aige/aici nó a gcéile nó páirtnéir sibhialta):

- mar bhall de chuideachta nó d'aon chomhlacht eile a bhfuil leas tairbhiúil aige nó aici i rún, foriarratas, ceist nó ábhar eile a bheidh le cinneadh ag an mBord;
- i gcomhpháirtíocht le nó fostaithe ag duine a bhfuil leas tairbhiúil aige nó aici i rún, tairiscint, ceist nó ábhar eile den sórt sin nó atá ábhartha maidir leis an méid sin;
- mar pháirtí in aon chomhshocráíocht nó comhaontú (cibé acu infhorghníomhaithe nó nach ea) maidir le talamh lena mbaineann rún, tairiscint, ceist nó ábhar eile den sórt sin; nó
- i seilbh leas tairbhiúil i rún, tairiscint, ceist nó ábhar eile, nó ábhartha maidir le haon cheann díobh sin.

2.2.3 Forálacha na nAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí

Chomh maith leis na ceanglais nochtaithe faoin Acht Pleanála mar a achoimrítear thuas, tá ceanglais nochta comhchosúla ann faoi na hAchtanna um Eitic. Ní mór do gach comhalta den Bhord agus gach duine a bhfuil “post ainmnithe”⁸ acu leis an mBord Pleanála a chinntiú freisin go gcomhlíontar forálacha ábhartha an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí 1995 agus an Achta um Chaighdeán in Oifigí Poiblí 2001 (“na hAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí” (“na hAchtanna um Eitic in Oifigí Phoiblí”, i dteannta a chéile).

Cosúil leis an Acht Pleanála, is ar an duine aonair i dtrácht, seachas ar an eagraíocht, a bheidh na dualgas nochtaithe faoin EIOP. Chun cabhrú le comhlíonadh, tá “Treoirínte maidir le Comhlíonadh fhorálacha na nAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí 1995 agus 2001” foilsithe ag an gCoimisiún um Chaighdeán in Oifigí Poiblí (“an Coimisiún”) ar féidir teacht air ar shuíomh Gréasáin an Choimisiúin.

(a) Dearbhú Leasa Bhliantúil faoi Acht um Eitic in Oifigí Poiblí

Faoi Alt 17(1)(a) den Acht um Eitic in Oifigí Poiblí 1995, tá dualgas ar chomhaltaí den Bhord agus, faoi alt 18(1)(a) den Acht céanna, ar “dhaoine ainmnithe”, ráiteas **bliantúil** faoi alt 18(1)(a) den Acht céanna a ullmhú maidir le “leasanna”⁹ dá gcuid a d’fhéadfadh tionchar ábhartha a imirt ar an duine i gcomhlíonadh fheidhmeanna an

⁸ Tagann foireann uile na cigireachta agus gach ball foirne riaracháin ag grád EO agus níos airde laistigh den sainmhíniú seo.

⁹ ciallaíonn “leasanna” chun críocha EOIP na catagóirí leasanna inchláraithe mar atá leagtha amach sa Dara Sceideal a ghabhann le EOIP, lena n-áirítear (ach gan a bheith teoranta do):—

- ceird, gairm, fostaíocht nó slí bheatha eile ar luach saothair, ar mó ná €2,600 an luach saothair;
- sealúchas scaireanna, bannaí, bintiúir nó infheistíochtaí dá leithéid i gcuideachta nó i ngnóthas eile ar mó ná €13,000 a luach;
- stiúrthóireacht nó cúlstiúrthóireacht ar aon chuideachta;
- aon leas i dtalamh (lena n-áirítear conarthaí le haghaidh ceannach/díola nó roghanna ar thalamh ach gan teach príobháideach an duine agus/nó a gcéile/páirtnéir sibhialta a áireamh) ar mó ná €13,000 a luach;
- bronnantas a thugtar don duine/dá gcéile/páirtnéir sibhialtaleanaí) murar bronnantas é ar chúiseanna pearsanta amháin nó ar fiú níos lú ná €650 é;
- maoín a soláthraíodh nó a tugadh ar iasacht nó seirbhísí a soláthraíodh don duine/dá gcéile/páirtnéir sibhialta nó mura bronnantas é ar chúiseanna pearsanta amháin nó ar fiú níos lú ná €650 a luach;
- saoráidí taistil, lóistín, béilí nó siamsaíocht áirithe mura bronnantas é ar chúiseanna pearsanta amháin nó ar fiú níos lú ná €650 a luach;
- post ar luach saothair mar bhrústocaire polaitiúil nó gnóthaí poiblí, mar shainchomhairleoir nó mar chomhairleoir; agus
- aon chonradh (ar fiú níos lú ná €6500 a luach) a bhfuil nó a raibh an duine ina pháirtí ann, nó leas díreach nó indíreach a bheith aige/aici ann, chun earraí nó seirbhísí a sholáthar d’Aire nó do chomhlacht poiblí.

duine toisc go bhféadfadh an comhlíonadh sin difear a dhéanamh do na leasanna sin ionas go dtabharfaí nó go gcoinneofaí siar sochar substaintiúil don duine (nó do chéile/páirtneir sibhialta/leanbh an duine sin).

folaíonn “leasanna” chun na gcríoch sin aon leasanna de chuid céile/páirtneir sibhialta an duine nó ar leanbh(leanaí) an duine nó de chuid leanbh/leanaí céile/páirtneir sibhialta an duine a bhfuil **fíor**-eolas ag an duine orthu.

Ní mór foirmeacha le haghaidh nochtadh bliantúil faoin EIOP a chomhlánú gach bliain agus, i gcás chomhaltaí an Bhoird, a thabhairt don Bhord Pleanála agus don Choimisiún. Ní gá do dhaoine ainmnithe (i.e. iad siúd nach comhaltaí den Bhord iad) ach dearbhuithe a chur ar ais chuig an mBord Pleanála. Tá foirm fhorordaithe ann a scaipeann an Bord Pleanála ar an bpearsanra ábhartha gach bliain lena comhlánú agus is féidir í a fháil ón Rúnaí ag am ar bith. Féadfaidh an Bord Pleanála aon tarchur dearbhuithe riachtanacha chuig an gCoimisiún a shocrú.

Cé nach bhfuil aon cheanglas reachtúil ann déanamh amhlaidh, molann an Coimisiún gur cheart don phearsanra ábhartha ráiteas “**nialais**” a chomhdú mura bhfuil aon leasanna le dearbhú maidir le bliain ar leith.

I gcás ina dtagann athrú ar leas chun cinn, féadfar ráiteas athbhreithnithe a chur ar fáil am ar bith.

(b) Nochtadh i Leith Feidhmeanna an Bhoird / Daoine Ainmnithe – Alt 17(1)(b) agus Alt 18(1)(b) den Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995.

Chomh maith leis an ráiteas leasanna bliantúil dá dtagraítear thuas, ceanglaíonn a.17 agus a.18 den EIOP, 1995 freisin ar chomhaltaí den Bhord agus ar dhaoine ainmnithe ráiteas a thabhairt ag an am a bhfuil feidhm oifigiúil le comhlíonadh ag an duine, agus fios iarbhír a bheith ag an duine sin go bhfuil “leas ábhartha”¹⁰ ag an duine, nó ag “duine atá bainteach”¹¹ leis an duine i ní lena mbaineann an fheidhm.

¹⁰ Tá “leas ábhartha” ag duine nó ag duine bainteach i ní más amhlaidh:

- (a) i gcás chomhlíonadh feidhme a (h)oifige/p(h)ost ainmnithe ag an duine, nó
- (b) i gcás aon chinnidh arna dhéanamh i ndáil leis an duine nó i gcúrsa nó mar thoradh ar chomhlíonadh feidhme den sórt sin ag an duine, maidir leis an ní sin, a bhféadfaí a bheith mar thoradh air sochar suntasach **a thabhairt** don duine nó don duine bainteach nó **a choimeád siar** uaidh nó go mbeadh caillteanas suntasach, dliteanas, pionós, forghéilleadh, pionós nó míbhuntáiste eile ann don duine gan é a thabhairt freisin do dhaoine i gcoitinne nó d’aicme daoine de líon suntasach ag féachaint do na himthosca go léir, nó é a choinneáil siar nó é a fhorchur orthu agus ar ball de an duine nó an duine bainteach.

¹¹ folaíonn “duine bainteach” gaol (deartháir, deirfiúr, tuismitheoir, céile nó leanbh (nó leanbh le céile)), páirtí gnó, iontaobhaí aon iontaobhais chun tairbhe an duine (nó a leanaí), agus cuideachtaí arna rialú ag an duine (leis/léi féin nó in éineacht lena p(h)áirtithe bainteacha).

I gcás ina bhfuil leas ábhartha ag comhalta den Bhord/duine ainmnithe in ábhar áirithe a bhaineann le feidhm atá le comhlíonadh ag an duine sin, foráiltear in Acht 1995:

Nach mór do **chomhaltaí an Bhoird**, a luaithe is féidir, ráiteas i scríbhinn ar na fíricí ábhartha a ullmhú agus a chur ar fáil do chomhaltaí eile an Bhoird, agus:

- (i) ní chomhlíonfaidh sé nó sí an fheidhm mura bhfuil cúiseanna láidre a cheanglaíonn ar an gcomhalta déanamh amhlaidh, agus
- (ii) déanfaidh sé, má bheartaítear an fheidhm a chomhlíonadh, ráiteas i scríbhinn ar na cúiseanna láidre a ullmhú agus a thabhairt do chomhaltaí eile an Bhoird agus don Choimisiún, roimh an gcomhlíonadh sin nó, mura bhfuil sé sin indéanta le réasún, a luaithe is féidir tar éis an chomhlíonta sin.

Ní mór do **dhaoine ainmnithe**, a luaithe is féidir, ráiteas i scríbhinn ar na fíricí ábhartha a ullmhú agus a thabhairt, agus:

- (i) ní chomhlíonfaidh siad an fheidhm mura bhfuil cúiseanna láidre a cheanglaíonn ar an duine déanamh amhlaidh, agus
- (iii) déanfaidh sé, má bheartaíonn an duine an fheidhm a chomhlíonadh, ráiteas i scríbhinn ar na cúiseanna láidre a ullmhú agus a thabhairt don Bhord Pleanála, roimh an gcomhlíonadh sin nó, mura bhfuil sé sin indéanta le réasún, a luaithe is féidir tar éis an chomhlíonta sin.

Mar is amhlaidh i gcás ráitis bhliantúla faoi na hAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí, foráiltear in alt 29(2) den Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 go bhféadfar ráiteas athbhreithnithe a chur ar fáil tráth ar bith sa chás go dtagann athrú ar leasanna ábhartha chun cinn.

2.3 Claonadh oibiachtúil

I dteannta na n-oibleagáidí nochtaithe faoi reachtaíocht a bhfuil cur síos déanta orthu thuas, tá forálacha sa Chód seo a fhéachann le féidearthacht, nó *braistint* de, “**chlaonadh oibiachtúil**” a sheachaint i bpróisis chinnteoireachta an Bhoird Pleanála.

Is deacair an coincheap “claonadh oibiachtúil” a shainiú agus is coincheap cás-shonrach agus fíric-shonrach é go hiondúil é. Is í an tástáil ghinearálta a chuirtear i bhfeidhm ná an gcreidfeadh *duine réasúnta, a bhfuil na fíricí ábhartha ar fad ina sheilbh aige/aici, le réasún* go bhfuil an baol ann nach mbeidh an próiseas cinnteoireachta cothrom agus neamhchlaonta.

Chun cabhrú le gach duine sa Bhord Pleanála a gcuid dualgas oibre a chomhlíonadh, lena n-áirítear déileáil le cásanna chomh gasta agus is féidir agus de réir phrionsabail na pleanála cuí agus na forbartha inbhuanaithe, agus ag an am

céanna na rioscaí a bhaineann le ‘claonadh oibiachtúil’ a íoslaghdú, leagtar síos na forálacha seo a leanas.

Bheifí ag súil go ginearálta nár cheart do chomhaltaí an Bhoird, baill foirne agus pearsanra seachtracha arna bhfostú ag an mBord Pleanála déileáil go comhfhiúch le cás ar bith a bheidh le cinneadh ag an mBord Pleanála nó páirt a ghlacadh ann:

- laistigh de “gharchomharsanacht” shainaitheanta an duine (féach (a) thíos);
- i gcás ina mbaineann sé le teaghlach duine nó le duine/daoine eile a bhfuil aithne mhaith orthu ar bhonn pearsanta; (féach(b) thíos);
- i gcás ina raibh aon bhaint acu roimhe seo sa chás, ar bhonn pearsanta, nó thar ceann fostóra roimhe sin, nó mar bhall d’aon eagraíocht nó comhlacht eile;
- i gcás ina mbaineann an cás le húdarás pleanála nó le haon eagraíocht oibre ina raibh an duine fostaithe ann le linn na tréimhse dhá bhliain roimhe sin nó le haon eagraíocht dheonach nó ghairmiúil a bhfuil an duine ina b(h)all di nó a raibh an duine ina b(h)all de le linn na tréimhse dhá bhliain roimhe sin; nó
- i gcás ina bhféadfadh aon impleachtaí a bheith ag an gcás do leasanna talún, gnó/airgeadais nó gairmiúla an duine, a dteaghlach nó duine/daoine eile a bhfuil aithne mhaith orthu ar bhonn pearsanta.

Agus aon cheann de na himthosca thuas á mbreithniú ba cheart **cur chuige réamhchúramach** a ghlacadh ag féachaint d’imthosca gach cáis ar leith ina bhféadfadh ceistanna coinbhleachta nó claonta oibiachtúla teacht chun cinn. D’fhéadfadh sé seo a bheith thar a bheith ábhartha i gcúinsí do mheasúnú ar an acmhainneacht le haghaidh claonadh oibiachtúil thar thréimhse dhá bhliain an fhostóra roimhe sin toisc gur féidir fachtóirí eile, amhail cineál agus méid an chomhcheangail nó na hoibre a rinneadh san am atá thart nó tuairimí a cuireadh in iúl i bhfostaíocht roimhe seo, a mheas freisin mar thoisc chinntitheach ábhartha maidir le cibé acu an bhfuil claonadh oibiachtúil ann nó nach bhfuil.

(a) An bhrí atá le “Garchomharsanacht”

D’fhéadfadh go dtiocfadh coinbhleacht leasa/claonadh oibiachtúil chun cinn má dhéileálann comhalta, cigire nó ball foirne eile den Bhord, le haon chás a bhaineann le forbairt bheartaithe atá gar do leas réadmhaoine an duine lena mbaineann, nó má ghlacann sé nó sí páirt ann.

Sa chomhthéacs seo, tá **ceanglas ginearálta** ann nach mbeadh baint ag comhalta ná ag ball foirne den Bhord le haon chás atá gar d’aon réadmhaoine a bhfuil leas pearsanta nó gnó acu inti. Áirítear leis seo teach/tithe príobháideacha an duine, agus

na leasanna réadmhaoine sin atá le nochtadh faoi threoir fhorálacha ábhartha an Achta um Pleanáil agus Forbairt agus an tAcht um Eitic in Oifigí Poiblí.

Ar a c(h)eapadh/f(h)ostú, caithfidh gach comhalta agus ball foirne den Bhord a seoladh (seoltaí) baile iomlán agus aon réadmhaoine ina maireann siad (Eircode san áireamh) a aithint don Rannóg Acmhainní Daonna. Coinneofar an fhaisnéis sin laistigh den Bhord Pleanála agus fanfaidh sí faoi rún iomlán.

Chun críocha an Chóid Iompraíochta seo, tá feidhm ag an mbrí seo a leanas le ‘garchomharsanacht’:

- I suíomh uirbeach, laistigh de gha 0.5 chiliméadar de theach príobháideach nó leas réadmhaoine eile an duine sin,
- I suíomh tuaithe, laistigh de gha 5 chiliméadar de theach príobháideach nó leas réadmhaoine eile an duine sin.

Laistigh den chomhthéacs thuas, ba cheart cur chuige comhréireach a ghlacadh i ngach cás i leith fhírí an cháis áirithe agus chun a chinntiú gur féidir gnó an Bhoird a sheoladh go héifeachtach, ach mar riail ghinearálta, bheifí ag súil nach mbeadh comhalta, cigire nó ball foirne eile den Bhord bainteach le cás ar bith laistigh dá garchomharsanacht(aí) sainaitheanta.

I gcás aon fhiosrúcháin/amhrais i dtaobh cás ar leith, ba cheart do chomhalta den Bhord rialú a lorg ón gCathaoirleach, agus ba cheart d’fhostaí rialú a lorg ón bPríomhoifigeach chun a chinneadh ar cheart an duine lena mbaineann a eisiáimh ó aon bhaint a bheith aige le cás áirithe.

I gcás ina n-éiríonn aon cheist den sórt sin, ní mór an t-ábhar a dhoiciméadú i bhfoirm meamraim lena n-áirítear aon rialú ar an gceist agus cóip a chur ar aghaidh chuig an Rúnaí lena thaifeadadh.

(b) “Dlúthchaidreamh Pearsanta” agus “Daoine a bhfuil aithne Mhaith orthu”

D’fhéadfadh coinbhleacht/claonadh iarbhir nó braite teacht chun cinn freisin i gcúinsí ina bhfuil ball teaghlaigh de chuid chomhalta/bhall foirne den Bhord (m.sh. céile/páirtneir, tuismitheoirí, siblíní, leanaí, tuismitheoirí nó leanaí céile/páirtnéara agus páirtneirí leanaí fásta) nó duine a bhfuil aithne mhaith air nó uirthi ar bhonn pearsanta ag comhalta/ball foirne den Bhord a bhfuil leas réadmhaoine nó airgeadais aige nó a bhfuil baint aige le daoine nó eagraíochtaí a bhfuil dlúthbhaint acu leis an gcás i dtrácht.

Sa chomhthéacs sin, tá **ceanglas ginearálta** ann nach ndéileálfadh comhalta nó ball foirne den Bhord leis an bpróiseas cinnteoireachta ná nach nglacfaidh sé nó sí páirt ann in aon chás ina meastar go bhféadfadh an bhaint sin braistint de chlaonadh oibiachtúil a chruthú.

Ba cheart cur chuige comhréireach a ghlacadh i leith cibé an dtagann an gaol nó an ceangal laistigh den chatagóir seo ar fhíorais an cháis áirithe.

I gcás aon amhrais/ceisteanna ar chás ar leith, ba cheart do chomhalta den Bhord rialú a lorg ón gCathaoirleach, agus ba cheart d'fhostaí rialú a lorg ón bPríomhoifigeach.

I gcás go n-éiríonn aon cheist den sórt sin, ní mór an t-ábhar a dhoiciméadú i bhfoirm meamraim lena n-áirítear aon rialú ar an gceist agus cóip a chur ar aghaidh chuig an Rúnaí lena thaifeadadh.

3. Comhaid nó Cásanna a Shannadh

- 3.1 Is é cur chuige ginearálta an Bhoird Phleanála nár cheart go mbeadh baint ag comhaltaí, cigirí ná baill foirne eile den Bhord (agus níor cheart go n-iarrfaí orthu a bheith bainteach) le cásanna a bhfuil “leas” acu iontu atá in-nochtaithe faoin Acht Pleanála agus /nó faoin EIOP nó a bhfuil baol ann maidir le claonadh oibiachtúil (nó a bhféadfaí an baol sin a bhrath).

Mar sin féin, i bhfianaise thíreolaíocht agus dhaonra na hÉireann, gan dabht, tá an baol ann go bhféadfaí cáschomhaid a bhaineann le háiteanna a bhfuil nasc pearsanta éigin acu leo a shannadh don fhoireann agus do chomhaltaí den Bhord. Mar sin tá glactha ag an mBord Pleanála le prótacail inmheánacha riaracháin maidir le sannadh cásanna chun an riosca seo a íoslaghdú.

- 3.2 Chun críocha na míre seo 3, ciallaíonn “sannadh”/“tasc”:

- sannadh oibre lena n-áirítear comhad nó ábhar eile do chigire, sainchomhairleoir, comhairleoir nó duine eile a mbaineann an Bord Pleanála leas as a gcuid seirbhísí chun tuarascáil/moladh nó ábhar eile a bhaineann le cás a ullmhú; agus/nó
- comhad nó ábhar eile a leithdháileadh ar chomhalta den Bhord lena bhreithniú nó lena chur faoi bhráid an Bhoird.

- 3.3 Mar chuid den chinntiú go seachnaítear aon choinbhleacht leasa nó aon bhraistint maidir le claonadh oibiachtúil, iarrtar ar chomhaltaí den Bhord aon réimsí nó eagraíochtaí/cuideachtaí a mheasann siad a d’fhéadfadh a bheith ina gcúis imní ó thaobh coinbhleacht leasa/claontacht oibiachtúil a ainmniú ionas nach leithdháilfear cásanna den sórt sin orthu ar an gcéad dul síos.

- 3.4 Seiceáiltear an liosta seo mar chuid den phróiseas riaracháin um shannadh cásanna agus úsáidtear é mar threoir ionas nach leithdháiltear comhaid ar bhealach a d’fhéadfadh a bheith mar údar le coinbhleacht leasa nó aon bhraistint de chlaonadh oibiachtúil.

- 3.5 Ba chóir na hiontrálacha sa liosta a leasú de réir mar is gá, agus ba chóir go ndéanfaidh gach duine i dtrácht athbhreithniú foirmiúil orthu, agus go gceadódh an Cathaoirleach iad ar a laghad uair sa bhliain nó de réir mar is gá.

- 3.6 Ba chóir d’aon chomhalta den Bhord a sanntar comhad dó/di de thaisme a d’fhéadfadh a bheith ar an liosta nó in aon cheann de na catagóirí a leagtar amach in alt 3.3, ba chóir dóibh é a chur ar ais láithreach chuig an bpearsana riaracháin ábhartha lena ath-leithdháileadh, mar aon le meamram ina mínítear an fáth a bhfuiltear á chur ar ais. Coimeádfaidh an Rúnaí taifead de gach meamram dá shórt.

- 3.7 I gcúinsí ina bhfuil comhdhéanamh an Bhoird do chás a bheidh ag teacht chun cinn á meas sula leithdháiltear an comhad, ba chóir aon ábhar a bhaineann le breithniú agus cinntí ar eisiamh féideartha aon chomhalta a eascraíonn as údair inní maidir le coinbhleacht leasa/claonadh oibiachtúil a thaifeadadh i bhfoirm meamraim. Coimeádfaidh an Rúnaí taifead de gach meamram dá shórt.
- 3.8 Sa chás go meastar go bhfuil leas airgid nó leas tairbhiúil eile in aon achomharc, nó ábhar eile a shanntar do dhuine, ag fostaí, cigire a fhaigheann táille in aghaidh an cháis, sainchomhairleoir, comhairleoir nó duine eile a mbaineann an Bord leas as a sheirbhísí, déanfar é sin a thaifeadadh i bhfoirm meamraim agus cuirfear an comhad ar ais chuig an maoirseoir iomchuí. Ba chóir an meamram a chur ar aghaidh chuig an Rúnaí a choinneoidh taifead de gach meamram dá shórt.
- 3.9 Nuair a thagann aon cheist/amhras chun cinn maidir le sannadh comhad/cásanna, cinnfidh an Cathaoirleach an cheist i gcás chomhaltaí den Bhord agus an Príomh-Oifigeach i gcás baill foirne/sainchomhairleoirí. Coimeádfaidh an Rúnaí taifead de gach meamram dá shórt.

4. Coimhlint Leasa

- 4.1.1 Nuair a bhíonn comhad á chur i láthair ag cruinniú den Bhord, ba cheart do gach comhalta den Bhord atá i láthair aon choinbhleacht leasa a d'fhéadfadh a bheith ann a nochtadh, lena n-áirítear leasanna airgid nó tairbhiúla (de réir bhrí a. 148 den Acht Pleanála) agus/nó aon ghaolmhaireachtaí nó naisc eile a d'fhéadfadh a bheith ábhartha don chás. Ní mór taifead a choinneáil freisin d'aon choinbhleacht leasa i leith na gcomhad a chuirtear i láthair ag gach cruinniú den Bhord.
- 4.1.2 I gcás ina n-eascaíonn ceist an bhfuil nó nach bhfuil coinbhleacht leasa nó claonadh oibiachtúil ann, is é cathaoirleach an chruinnithe a chinnfidh an cheist. Más cuí, féadfaidh cathaoirleach de chruinniú Boird iarraidh ar Chathaoirleach an Bhoird nó ar an Leas-Chathaoirleach an t-ábhar a chinneadh agus a dhoiciméadú. Maidir le hábhair a bhaineann le leasanna an Chathaoirligh, is é an Leas-Chathaoirleach a chinnfidh an t-ábhar agus a dhoiciméadóidh é.
- 4.1.3 I gcás ina gcinneadh cathaoirleach cruinnithe, an Cathaoirleach, nó an Leas-Chathaoirleach, go bhfuil coinbhleacht ann, ní bheidh an comhalta i dtrácht den Bhord rannpháirteach ina dhiaidh sin ná ní fhreastalóidh sé/sí ar aon chruinniú (nó cuid de) ag a bpléifear nó ag a gcinneadh an chás. Níor cheart doiciméid an Bhoird maidir le haon phlé ar aon ábhar ina bhfuil coinbhleacht nó leas ábhartha ag comhalta den Bhord a chur ar fáil/a dhéanamh inrochtana don chomhalta Boird i dtrácht.
- 4.1.4 Nuair a ardaíonn comhalta den Bhord coinbhleacht leasa féideartha ag cruinniú den Bhord agus go gcinneann cathaoirleach an chruinnithe, nó an Cathaoirleach, nó an Leas-Chathaoirleach, de réir mar is infheidhme, go bhfuil coinbhleacht leasa ann nó nach bhfuil, déanfar toradh an chinnidh seo a nótáil i dtaifead chruinniú an Bhoird agus cuirfear meamram ar an gcinneadh chuig an Rúnaí.
- 4.1.5 Sa chás go n-ardaíonn comhalta den Bhord coinbhleacht leasa féideartha lasmuigh de chruinniú den Bhord, agus go ndéanann an Cathaoirleach nó an Leas-Chathaoirleach cinneadh, seolfar meamram ar thoradh an chinnidh seo chuig an Rúnaí.
- 4.1.6 Maidir le 4.1.2., 4.1.4, agus 4.1.5 thuas ní mór don duine a dhéanfaidh cinneadh míniú gairid ar na cúinsí, an cinneadh agus an réasúnaíocht ghinearálta leis an gcinneadh a chur i scríbhinn. Coimeádfaidh an Rúnaí taifead de gach cinneadh dá shórt.

5. Cumarsáid Mhíchuí

- 5.1 Faoi alt 114 den Acht Pleanála tá sé mídhleathach do dhuine cumarsáid a dhéanamh (i scríbhinn nó eile) leis an gCathaoirleach, le gnáthchomhalta den Bhord, le fostaí, le sainchomhairleoir nó le comhairleoir nó le duine eile a mbaineann an Bord Pleanála leas as a sheirbhísí, ar mhaithe le tionchar míchuí a imirt ar bhreithniú nithe a bhfuil baint ag an mBord Pleanála leo nó ar chinneadh ón mBord Pleanála maidir le haon ní den sórt sin.
- 5.2 Tá sé de dhualgas ar aon duine den sórt sin, ar chumarsáid den sórt sin a fháil, gan aon bhaint eile a bheith acu leis, agus i gcás chomhaltaí an Bhoird, aird an chathaoirligh a dhíriú uirthi. Ba cheart do bhaill foirne é a thabhairt ar aird don mhaoirseoir/bhainisteoir cuí.
- 5.3 Níor cheart go dtarlódh cumarsáid le rannpháirtithe seachtracha maidir le cásanna beo reatha lasmuigh de na bealaí caighdeánacha riaracháin nó foirmiúla reachtúla agus, go háirithe, níor cheart go dtabharfadh pearsanra ar bith, in imthosca ar bith, aon fhaisnéis maidir le hábhar nó moladh thuarascáil chigire sula ndéantar an cinneadh boird. D'fhéadfadh aon sárú ar an gceanglas seo a bheith mídhleathach más amhlaidh go ndéanfaí sárú ar na forálacha reachtúla atá leagtha amach in alt 113 den Acht Pleanála agus, sna himthosca sin, dhéanfaí gníomhachtú nósanna imeachta araíonachta a spreagadh freisin.
- Déanfar aon nochtadh faisnéise tar éis cinneadh boird a thabhairt chun críche de réir na mbeartas agus na nósanna imeachta oibríochtúla seasta.
- 5.4 Aithnítear agus formhuinítear go hiomlán mar bhunchloch d'ionracas phróiseas cinnteoireachta na heagraíochta feidhmiú breithiúnais ghairmiúil neamhspleách ag cigirí pleanála agus iad ag déanamh tuarascálacha agus moltaí don Bhord agus ní mór meas agus cosaint a bheith ag gach duine san eagraíocht dá réir. Maidir le cumarsáid inmheánach agus, go háirithe, maidir le cásanna beo is ábhar do phróisis tuairiscithe cigirí, ní mór línte cumarsáide soiléire, trédhearcacha agus doiciméadaithe a bheith ann idir comhaltaí den Bhord agus cigirí pleanála (lena n-áirítear bainisteoirí cigireachtaí maoirseachta) maidir le cásanna pleanála inar gá aon chumarsáid den sórt sin. Ní mór do gach duine san eagraíocht cloí le gach beartas agus nós imeachta inmheánach maidir le cumarsáid dá shórt.

6. Ballraíocht in Eagraíochtaí, Comhlachais agus Comhlachtaí Eile

- 6.1 Ní fhéadfaidh comhalta den Bhord, an Príomhoifigeach, duine ar leibhéal tuarastail an Stiúrthóra nó os a chionn agus an Rúnaí a bheith ina b(h)all de pháirtí polaitiúil.
- 6.2 I gcás ina bhfuil fostaí, seachas sealbhóir poist dá dtagraítear i mír 6.1, ina bhall/ball de pháirtí polaitiúil, ní mór dóibh dearbhú i scríbhinn a thabhairt don Rúnaí ina leith sin. Ina theannta sin, i gcás go bhfuil nó go dtiocfaidh fostaí den sórt sin chun bheith ina shealbhóir oifige nó ina shealbhóir d'aon phost ainmnithe nó tofa eile i bpáirtí polaitiúil nó go dtoghtar é in aon oifig phoiblí, ní mór é sin a dhearbhu i scríbhinn don Rúnaí.
- 6.3 Féadfaidh comhaltaí agus fostaithe den Bhord a bheith ina mbaill dá gcomhlachtaí/institiúidí gairmiúla agus/nó de cheardchumann, agus a bheith rannpháirteach i ngníomhaíochtaí na gcomhlachtaí sin, ach ba chóir dóibh a bheith cúramach lena chinntiú nach dtagann na gníomhaíochtaí sin salach ar aon fhorálacha eile den Chód seo.
- 6.4 Go ginearálta, níor cheart go mbeadh baint ag comhalta nó fostaí den Bhord le heagraíochtaí seachtracha ach amháin ballraíocht de chomhlacht gairmiúil agus/nó de cheardchumann agus ballraíocht de chlubanna, eagraíochtaí nó grúpaí nach bhfuil a n-aidhmeanna, cuspóirí agus gníomhaíochtaí agus clár rialta dírithe ar thionchar a imirt ar bheartais a bhaineann le pleanáil nó an timpeallacht agus/nó cinntí pleanála. Ní bhaineann an srian seo le ballraíocht i gcumainn áitritheoirí áitiúla. I gcás ina n-éiríonn ceist i dtaobh an dtagann eagraíocht ar bith faoi chuimsiú na míre seo, ba cheart an cheist a chur faoi bhráid an Chathaoirligh i gcás comhaltaí an Bhoird agus faoi bhráid an Phríomhoifigigh i gcás baill foirne.
- 6.5 D'ainneoin forálacha 6.2 go 6.4 thuas, ní bheidh comhaltaí ná fostaithe den Bhord ag gabháil do ghníomhaíochtaí aon eagraíochta a d'fhéadfadh coinbhleacht leasa a bheith mar thoradh air idir a leasanna siúd agus leasanna an Bhoird Pleanála. Ní bheidh comhalta ná fostaí rannpháirteach i ngníomhaíochtaí aon eagraíochta seachtraí ar bhealach a d'fhéadfaí a léirmhíniú le réasún mar rud a chuireann isteach ar a gcumas a gcuid dualgas leis an mBord Pleanála a chomhlíonadh ar bhealach neamhchlaonta nó a chuirfeadh an Bord Pleanála i gcontúirt ó thaobh a fheidhmeanna a chomhlíonadh ar bhealach neamhchlaonta agus oibiachtúil.

7. Ballraíocht / Leasanna Airgeadais i gCuideachtaí, Comhpháirtíochtaí nó Comhlachtaí Eile

- 7.1 Ní mór úinéireacht ar aon leas airgeadais i gcuideachtaí, nó ballraíocht i gcomhpháirtíochtaí nó comhlachtaí eile a dhearbhu i gcás ina bhféadfadh coinbhleacht leasa a bheith ann, nó ina bhféadfaí a bhrath go bhfuil coinbhleacht leasa ann, maidir le haon chás ar leith. Ba cheart do chomhaltaí agus d'fhostaithe ainmnithe den Bhord cloí leis na nósanna imeachta atá leagtha amach in alt 2 maidir lena rannpháirtíocht/ballraíocht a dhearbhu de réir na bhforálacha reachtúla ábhartha.

8. Obair a Dhéanamh le linn agus tar éis Ballraíochta/Fostaíochta

- 8.1 I gcáil lánaimseartha a fhostáítear daoine atá ina gcomhaltaí den Bhord. Ní ghlacfaidh aon chomhalta le luach saothair as aon fhostaíocht sheachtrach, as seirbhís sainchomhairleoireachta nó as seirbhís chomhairleach.
- 8.2 Ní ghlacfaidh aon fhostaí le luach saothair as aon fhostaíocht sheachtrach a bhféadfaí a shamhlú leis, nó a léirthuisint go réasúnach, go bhféadfaí coinbhleacht leasa ar aon ábhar a bhaineann le feidhmeanna an Bhoird Phleanála a shamhlú. I gcás ina n-éiríonn ceist ar aon mholadh den sórt sin, ní mór an cheist a chur faoi bhráid an Phríomh-Oifigigh a dhéanfaidh cinneadh i scríbhinn ar an ábhar.
- 8.3 Ar éirí as an oifig nó as an bhfostaíocht, níor cheart d'aon chomhalta den Bhord nó iarfhostaí forordaithe fostaíocht a bhaineann le haon chás a bhí leis an mBord le linn a thréimhse oifige nó fostaíochta, gníomhú mar shainchomhairleoir nó comhairle a thabhairt maidir leis, a bhféadfadh coinbhleacht leasanna a bheith mar thoradh air, nó an bhraistint gurb amhlaidh.

9. Bronntanais

- 9.1 Níor cheart do chomhalta ná d'fhostaí den Bhord aon bhronntanas, cuireadh, urraíocht, comaoin nó fabhar, lena n-áirítear aon bhronntanas, a d'fhéadfaí a léiriú mar bhronntanas, a ghlacadh ná a fháil, ná aontú glacadh le nó iarracht a dhéanamh a fháil ó aon duine nó comhlacht dó féin nó do dhuine ar bith eile aon dreasacht nó luach saothair as aon ghníomh a dhéanamh nó gan aon ghníomh a dhéanamh nó as tionchar a imirt i ndáil le feidhmeanna nó gnó an Bhoird Pleanála

10. Éifeachtúlacht Airgeadais, Éilimh do Chostais agus Cosc Calaoise

- 10.1 Mar chuid dá n-imní faoi leas an phobail, lena n-áirítear úsáid chuí cistí poiblí, ba cheart do gach comhalta agus ball foirne den Bhord a chinntiú nach n-úsáidtear aon cheann d'acmhainní an Bhoird Pleanála (lena n-áirítear am foirne) ar mhaithe le leas pearsanta nó le haghaidh gníomhaíochtaí nach bhfuil baint acu leis an eagraíocht.
- 10.2 Agus a gcuid dualgas á gcomhlíonadh acu, féachfaidh comhaltaí agus fostaithe/baill foirne den Bhord le cinntiú go mbaintear an úsáid is fearr is féidir as acmhainní airgeadais, comhshaoil agus daonna na heagraíochta.
- 10.3 Níor chóir go mbainfeadh costais arna n-éileamh ag comhaltaí nó ag baill foirne den Bhord agus arna n-íoc leo ach le riachtanais ghnó cuí na heagraíochta agus ba chóir go mbeidís de réir an dea-chleachtais agus na gcioclán agus na dtreoirínte ábhartha sa tseirbhís phoiblí i gcoitinne.
- 10.4 Coimeádfaidh an Bord Pleanála rialuithe chun calaois a chosc lena n-áirítear nósanna imeachta leordhóthanacha chun a chinntiú go gcomhlíontar nósanna imeachta forordaithe maidir le héilimh ar chostais le haghaidh taisteal gnó agus cinnteoidh gach ball agus fostaí go gcomhlíontar na rialuithe agus na nósanna imeachta sin. Cuimsítear nósanna imeachta agus cosaintí mionsonraithe ar chalaois i mBeartas agus Nósanna Imeachta Frithchalaoise an Bhoird Pleanála.

11. Úsáid / Nochtadh Faisnéise / Foilsiú Tuairimí

- 11.1 Cuireann Alt 113 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 cosc ar chomhaltaí nó fostaithe den Bhord a nochtadh faisnéise sonraithe gan toiliú an Bhoird ach amháin i gcás eisceachtaí áirithe a shonraítear le dlí.¹² Leanann na srianta ar nochtadh faisnéise d'fheidhm a bheith acu nuair a thagann deireadh le ballraíocht Boird nó fostaíocht.
- 11.2 Ní úsáidfidh comhaltaí ná baill foirne an Bhoird rochtain dhlísteanach inmheánach ar fhaisnéis a bhaineann le tuarascálacha cigirí nó cinntí boird chun aon úsáide míchuí nó chun críche aon bhuntáiste pearsanta agus coimeádfaidh siad aon fhaisnéis den sórt sin go hiomlán faoi rún go dtí go scaoilfear í go poiblí.
- 11.3 Ní léirmhíneofar aon ní a bhaineann le nochtadh faisnéise sa Chód seo mar ní a chuireann cosc, srian nó cosc ar aon bhealach ar nochtadh faisnéise i ndáil le calaois, míghníomh nó neamhrialtachtaí féideartha a ndéileáiltear leo i mBeartas agus Nósanna Imeachta an Bhoird maidir le Frithchalaois agus Nochtadh Cosanta i. de réir na bhforálacha atá leagtha amach sna beartais agus sna nósanna imeachta sin.
- 11.4 Níor cheart do chomhaltaí agus d'fhostaithe an Bhoird tuairim a chur in iúl d'aon bhall den phobal maidir le haon ábhar atá os comhair an Bhoird, seachas faisnéis maidir le nósanna imeachta agus stádas cásanna is cuí a thabhairt.
- 11.5 Níor cheart d'aon chomhalta ná d'aon fhostaí den Bhord faisnéis maidir le gnó an Bhoird a thabhairt d'aon pháirtí, iarratasóir, bhreathnadóir nó duine eile den phobal, go háirithe,
- ainmneacha an chomhalta den Bhord nó an chigire atá ag déileáil nó is dóigh a bheidh ag déileáil le cásanna áirithe,
 - faisnéis shonrach i ndáil le cruinnithe den Bhord,
 - freastal ar chruinnithe den Bhord amach anseo,
 - socruithe saoire todhchaí chomhaltaí den Bhord,
 - ábhar mholadh/tuarascáil Chigire, nó téarmaí ordú Bhoird, le linn ré an cháis go dtí go mbíonn siad ar fáil go ginearálta de réir nósanna imeachta cuí.

¹² Níl feidhm ag na srianta faoi alt 113 maidir le faisnéis arna nochtadh ag an mBord:

(a) don Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht,

(b) i gcomhréir le forálacha an Achta um Shaoráil Faisnéise, 1997, agus

(c) de réir na Rialachán um Acht na gComhphobal Eorpach 1972 (Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaol) 1998

- 11.6 Ba chóir aon fhiosrúchán ó na meáin chuig comhalta nó fostaí den Bhord a dhíriú chuig an Aonad Cumarsáide ar an gcéad dul síos.
- 11.7 Ach amháin le toiliú i scríbhinn ón gCathaoirleach, ní fhéadfaidh aon chomhalta nó fostaí den Bhord
- (i) ráiteas a dhéanamh nó agallamh a thabhairt do na meáin faoi chomhlíonadh fheidhmeanna an Bhoird Phleanála,
 - (ii) aon ní a bhaineann le comhlíonadh fheidhmeanna an Bhoird Phleanála a fhoilsiú nó a chraoladh ar raidió nó teilifís nó ar mheán eile, a ullmhú chuige sin, nó a chur faoi deara nó a cheadú dá réir,
 - (iii) páipéar a sheachadadh faoi chomhlíonadh fheidhmeanna an Bhoird Pleanála,
- Ní bheidh feidhm ag fomhíreanna (i) go (iii) thuas maidir le huachtaráin (nó a gcomhionann) ar chomhlachtaí gairmiúla ar feadh tréimhse a n-oifigí.
- 11.8 Ní dhéanfaidh comhaltaí ná fostaithe den Bhord dearchtaí nó tuairimí pearsanta a fhoilsiú nó a chur in iúl go poiblí ná páirt a ghlacadh i gcruinnithe poiblí nó i bpléití (lena n-áirítear beagnach) a d'fhéadfaí a léirmhíniú le réasún mar rud a chuireann isteach ar a gcumas a ndualgais oifigiúla leis an mBord Pleanála a chomhlíonadh ar bhealach neamhchlaonta nó a chuirfeadh an Bord Pleanála i gcontúirt le linn dó a fheidhmeanna a chomhlíonadh ar bhealach neamhchlaonta agus oibiachtúil.
- 11.9 Níor chóir do chomhaltaí den Bhord doiciméadú a fhaightear le linn a dtéarmaí mar chomhaltaí a choinneáil agus ba chóir dóibh gach doiciméad den sórt sin a chur ar ais chuig an Rúnaí nó a chur in iúl don Rúnaí ar bhealach eile gur cuireadh de lámh ar gach doiciméad den sórt sin ar bhealach cuí. Is féidir é seo a éascú má bhíonn gá ar iarchomhaltaí den Bhord ar pháipéir óna dtréimhse feidhme féin ar an mBord.

12. Barúlacha/Aighneachtaí ó Chomhaltaí/Bhaill Foirne den Bhord

- 12.1 Ó am go chéile, b'fhéidir gur mhian le comhaltaí Boird nó baill foirne aighneachtaí nó tuairimí a dhéanamh ar chásanna sonracha pleanála nó pleananna forbartha go pearsanta nó mar bhall de chumann cónaitheoirí.
- 12.2 I gcásanna den sórt sin, ba chóir don chomhalta nó don fhostaí den Bhord i dtrácht an Rúnaí a chur ar an eolas go bhfuil sé ar intinn acu é sin a dhéanamh roimh an aighneacht nó an tuairim a thabhairt. Déileálfar leis an ábhar ansin mar leas ábhartha/coimhlint leasa i ndáil leis an gcás sin.

Má thagann ball nó fostaí den Bhord ar an eolas nó má bhíonn sé ag súil go ndearna nó go bhfuil sé ar intinn ag duine den teaghlach/duine eile a bhfuil dlúthchaidreamh pearsanta ag an mball/fostaí/duine nó daoine a bhfuil aithne mhaith aige/aici ar bhonn pearsanta air/uirthi achomharc, iarratas nó aighneacht/tuairim maidir le cás ar leith a chur isteach, ba chóir don bhall/fostaí fógra a thabhairt don Rúnaí nó don Phríomh-Oifigeach mar is cuí, agus níor cheart go mbeadh baint aige le haon bhreithniú ar an gcás sin. Coimeádfaidh an Rúnaí taifead de gach fógra dá shórt.

13. Soláthar Poiblí

- 13.1 Déanfar gach ceannach earraí/seirbhísí de réir Threoirlínte an Bhoird Phleanála um Sholáthar Poiblí. Ní mór do chomhaltaí agus d'fhostaithe den Bhord a bheith feasach ar a bhfreagrachtaí maidir le faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a fhaightear maidir le tairiscintí agus gan faisnéis den sórt sin a scaoileadh seachas de réir cleachtais bhunaithe.

14. Cruinneas Faisnéise

- 14.1 Déanfaidh comhaltaí agus fostaithe den Bhord a chinntiú go bhfuil gach cuntas, tuarascáil nó staidreamh a bhaineann le gnó an Bhoird Pleanála cruinn agus nach bhfuil siad míthreorach.

15. Obair / Timpeallacht Sheachtrach – Meas ar Dhaoine Eile agus ar Phobal

- 15.1 Tá an Bord Pleanála tiomanta do thimpeallacht san ionad oibre a chothabháil a spreagann agus a thacaíonn leis an gceart chun dínite san ionad oibre de réir a Chairt um Dhínit san Ionad Oibre. Ceanglaítear ar gach duine a oibríonn anseo urraim a thabhairt do cheart gach duine aonair ar dhínit ina shaol oibre agus déileálfar go cothrom le gach pearsanra agus tabharfar urraim dóibh as a n-indibhidiúlacht agus a n-éagsúlacht. Ní ghlacfar le bulaíocht ná le ciapadh de chineál ar bith toisc go sáraíonn iompar dá short luachanna na heagraíochta agus an Chóid seo. Tá dualgas agus freagracht ar gach duine, cibé fostaithe go díreach nó ar conradh leis an eagraíocht, seasamh leis na luachanna seo san ionad oibre.
- 15.2 Mar a cheanglaítear faoi alt 42 den Acht um Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, beidh aird ag an mBord, i gcomhlíonadh a fheidhmeanna, ar an ngá atá le
- (a) deireadh a chur le hidirdhealú,
 - (b) comhionannas deiseanna agus caitheamh comhionann lena fhoireann agus leis na daoine dá soláthraíonn sé seirbhísí a chur chun cinn, agus
 - (c) cearta daonna a chomhaltaí, a fhoirne agus na ndaoine dá soláthraíonn sé seirbhísí a chosaint.
- 15.3 Déanann an Bord Pleanála a chuid oibríochtaí ar bhealach a chinntíonn go gcuirtear san áireamh go hiomlán údair imní an phobail áitiúil sa cheantar ina bhfuil a oifigí suite agus go mbíonn a chleachtais de réir inbhuanaitheacht an chomhshaoil.

Arna ghlacadh ag bord an Bhoird Pleanála an 29 Meitheamh 2023

An
Bord
Pleanála

An Bord Pleanála

64 Sráid Mhaoilbhríde, Baile Átha Cliath 1,
D01 V902

fón: +353 1 858 8100

ríomhphost: bord@pleanala.ie

láithreán gréasáin: www.pleanala.ie